

Ἄθῳι φονιάδες καὶ κακοῦργοι ἀναίσθητοι (Κόντογλου Φώτης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Μαθαίνει κανένας τὰ κακουργήματα ποὺ γίνονται σήμερα, κι ἀνατριχιάζει περισσότερο ἀπ' ἄλλη φορά, ἀπὸ τὴν ἀναισθησία, ἀπὸ τὴν ἀπάθεια, ἀπὸ τὴν πώρωση ποὺ ἔχουνε κείνοι ποὺ τὰ κάνουνε, σὰν νὰ εἶναι ἀληθινοὶ σατανάδες, καὶ σὰν νὰ εἶναι ὁ σκοτωμὸς ἢ φυσικὴ τροφή τῆς ψυχῆς τους.

Ἄλλη φορά οἱ φονιάδες σκοτώνανε, οἱ περισσότεροι, χωρὶς νὰ τὸ θέλουνε, μέσα στὴ ζάλη τους. Ἐνα σύννεφο ἀπὸ θυμὸ ἢ ἀπὸ ζήλεια ἢ ἀπὸ πνιγμένο δίκιο, θόλωνε τὰ μάτια τους γιὰ μία στιγμή. Μὰ ὕστερα σκόρπιζε αὐτὸ τὸ σύννεφο, τὰ μάτια τους καθαρίζανε, καὶ μετανιώνανε. Πολλὲς φορές κλαίγανε, θέλανε νὰ σκοτωθοῦνε, ντρεπόντανε τὸν κόσμο. Τώρα οἱ φονιάδες, κ' οἱ ἄλλοι ποὺ κάνουνε κακὲς πράξεις, εἶναι ὀλότελα μαυρόψυχοι, ξεροί, παγωμένοι, ἀναίσθητοι σατανάδες, βουβοὶ καὶ ψυχροὶ κακοῦργοι. Καὶ τί; Μικροὶ καὶ μεγάλοι, χωριάτες καὶ

σπουδαγμένοι! Ένα πράγμα φοβερό!

Αυτές οι σκέψεις με κάνανε να θυμηθώ κάποιους φονιάδες, που έζησα μαζί τους τὸν καιρὸ που ἤμουνα πολὺ νέος, καὶ που εἶχανε κάνει τὴν ἁμαρτία τοῦ σκοτωμοῦ μέσα στὴν ἀναψη τῆς ψυχῆς τους. Αὐτοὶ ἦτανε ζεστοὶ φονιάδες, νὰ ποῦμε, δὲν ἦτανε ψυχροί, σὰν τοὺς περισσότερους σημερινούς. Ἐνωθες πὼς ἦτανε ἄνθρωποι σὰν κ' ἐσένα κι ὄχι φίδια κρύα, ὅπως εἶναι οἱ σημερινοὶ φονιάδες, χωρὶς καρδιά, ἐκτρώματα βουβά, παγωμένα, ὀλότελα ξένα γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Γι' αὐτό, ἐκείνους τοὺς παλιούς φονιάδες τοὺς λέγω ἄθώους φονιάδες, μπροστὰ στοὺς καινούργιους, που εἶναι, οἱ περισσότεροι, κακοῦργοι μέχρι κόκκαλο, σατανόψυχοι, ἀμετανόητοι.

Γιὰ τοὺς τέτοιους παραστρατημένους ἁμαρτωλούς, που ἄθελά τους πιάνονται στὰ δίχτυα τοῦ Σατανᾶ, ὁ Χριστὸς ἔδειχνε μεγάλη ἐπιείκεια, μεγάλη συμπόνια, ξεχωρίζοντάς τους ἀπὸ τοὺς ἄλλους, που θεληματικὰ κάνουνε τὴν ἁμαρτία, καὶ που χαίρουνται σὰν τὴν κάνουνε. «Οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι» ἔλεγε, «προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ». «Οἱ τελῶνες κ' οἱ πόρνες πηγαίνουνε μπροστὰ ἀπὸ σᾶς στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ».

Γιὰ ὅποιον δὲν ἔχει στὸ νοῦ του αὐτὴ τὴν ἁμαρτωλὴ ἄθωότητα που εἶπα, εἶναι ἀκατανόητα αὐτὰ που λέγει γιὰ κάποιους ἁμαρτωλούς καὶ ὅσα αὐστηρὰ λέγει γι' ἄλλους ἁμαρτωλούς, που μᾶς φαίνεται πὼς δὲν ἁμαρτήσανε τόσο βαριά, ὥστε νὰ τοὺς κατακρίνει τόσο αὐστηρὰ ὁ πρᾶος καὶ ἀνεξίκακος Χριστός. Συγχωρᾶ τὸν τελῶνη Ματθαῖο που φορολογοῦσε τὸν κόσμο καὶ τὸν κάνει μάλιστα καὶ μαθητὴ του, συγχωρᾶ τὸν Ζακχαῖο, τὴν πόρνη, τὸν Πέτρο που τὸν ἀρνήθηκε, τὸν Θωμὰ που δὲν τὸν πίστεψε, τέλος τὸν ληστὴ που σκότωνε τ' ἀδέρφια του καὶ που τὸν κάλεσε, αὐτὸν τὸν φονιά, νὰ μπεῖ πρῶτος στὸν Παράδεισο, πρὶν νὰ ἔμπουνε οἱ Ἀπόστολοι, οἱ Ἅγιοι κ' οἱ Μάρτυρες, πράγματα παράδοξα κι ἀνεξήγητα. Δὲν συγχώρεσε ὅμως τοὺς ὑποκριτὲς Φαρισαίους, τοὺς ματαιόδοξους πλούσιους, τὸν φονιά τὸν Ἡρώδη, που τὸν ὀνόμασε ἀλώπεκα, τοὺς ἄπιστους Γραμματεῖς, τοὺς πονηροὺς Σαδδουκαίους, τὸν προδότῃ Ἰούδα, που εἶχε ψυχὴ ὅπου ἦτανε χαλασμένη ἀδιόρθωτα ἀπὸ τὴ φιλαργυρία κι ἀπὸ τὸν φθόνο.

Ἐκεῖνο που ἔχει τὴ μεγαλύτερη σημασία γιὰ τὸν Χριστό, εἶναι ἡ ἀπλότητα τῆς ψυχῆς, κι ὄχι ἡ ἄμεμπτος διαγωγὴ ἐνὸς ἀνθρώπου πονηροῦ, ὅπως ὁ Φαρισαῖος που προσευχότανε. Γι' αὐτὸ λέγει ὁ Κύριος: «Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδιά, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν». Τὸ περίσσευμα τῆς καρδίας κοιτάζει ὁ Χριστός, που φανερώνει τὴν βαθύτερη οὐσία τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Συγχωρᾶ τὶς ἁμαρτίες που κάθονται ἀπάνω στὴν ψυχὴ, ὅπως ἡ σκουριὰ ἀπάνω στὸ σίδηρο, καὶ που φεύγει με τὸ τρίψιμο, μὲ τὴ μετάνοια. Μὰ δὲν συγχωρᾶ τὴν ψυχὴ που τὴν ἔχει φάγει ἀπὸ τὸ θεμέλιό της ἡ ἁμαρτία, που εἶναι σκουριασμένη καὶ σαπισμένη ὀλότελα, καὶ καταστάθηκε ἀμετανόητη. «Δὲν

υπάρχει», λέγει ένας άγιος, «άμαρτία άσυγχώρητη, παρὰ μονάχα εκείνη που είναι άμετανόητη». Ο Χριστός αγαπά τον άνθρωπο που έχει καλή καρδιά, και σιχαίνεται τή μοχθηρία.

Μία φορά τὰ 'φερε ή τύχη κ' έζησα μ' έναν φονιά, έναν ληστή. Βρισκόμουν σ' ένα έρημο μοναστήρι, μακριά από χωριό και πολιτεία, και γνωρίστηκα μαζί του, χωρίς να ξέρω πώς ήτανε ληστής. "Υστερ' από καιρό τὸ έμαθα. Δούλευα αντιγράφοντας τις τοιχογραφίες τής έκκλησίας, και χρειάστηκα κιάλια, γιατί δεν τις έβλεπα, έπειδής ήτανε πολὺ ψηλά. Και μου 'φερε κάτι κιάλια εκείνος ὁ άνθρωπος, κ' έτσι πιάσαμε φιλία.

Του μιλοῦσα για τους άγίους, που ήτανε ζωγραφισμένοι, για ιστορικά πράγματα, για τὰ ἄρματα που είχανε οί αρχαίοι. Έκεινος με άκουγε με τόση προσοχή, με τέτοιο πόθο, με τόση ταπείνωση, με τέτοια κατάνυξη, που δεν μπορῶ να τήν παραστήσω. Σαν μωρό παιδί, ὅπως λέγει ὁ Χριστός. Η άθωότητά του ήτανε άπίστευτη. Μαζί του έγινε κ' έγὼ νήπιος, ξέχασα τί ήξερα και τί δεν ήξερα, έγινε άπλαστος, ὅπως γράφουνε οί παλαιοί άσκητάδες.

Με τον καιρό, ή αγάπη του για μένα έγινε τόσο μεγάλη, που δεν γίνεται περισσότερο. Κ' ή δική μου σ' αυτόν. Προσπαθοῦσε να μαντέψει τί θέλω, για να τὸ φέρει, πριν του τὸ ζητήσω. Η άπλότητα τής ψυχής του κ' ή άθωότητά του ήτανε άπίστευτη, μ' ὅλο που ήτανε πολὺ ξευπνος. Έκανε ὀλοένα τον σταυρό του στους άγίους, και μία φορά τον βρήκα δακρυσμένον και γονατισμένον σε μία σκοτεινή γωνιά τής έκκλησιᾶς. Παρακολουθοῦσε δίχως μιλιὰ, με μεγάλη προσοχή, τή δουλειά μου τήν ὥρα που ζωγράφιζα. Δεν πίστευε τὰ μάτια του, πώς αὐτὰ γινόντανε με τρεῖς τρίχες (τὰ πινέλα) και με λίγη μπογιά. Με είχε για κάποιον πλάσμα υπεράνθρωπο.

«Μαστρο - Φώτη, τί άνθρωπος είσαι! Τέτοιον άνθρωπο δεν τον πίστευα να υπάρχει στον κόσμο! Σάμπως τί ξέρουμε κ' εμεῖς οί βουνίσιοι; Τί άγροικᾶμε; Σαν τὰ γιδερά είμαστε!»

Του μιλοῦσα για τους πολεμιστάδες άγίους, για τον Άη - Γιώργη, για τον Άη - Δημήτρη, για τον Άγιο Μερκούριο, και του έξηγοῦσα και τ' ἄρματά τους. Έκεινος άνοιγε τ' άθῶα μάτια του και δάκρυζε:

«Ζήσανε, κυρ - Φώτη, στον κόσμο τέτοιοι άγιασμένοι ανθρωῶποι; Πώς μᾶς σηκών' ή γῆς εμᾶς, και δεν μᾶς καταπίνει; Τί καλὸ βλέπ' ὁ Θεὸς από μᾶς; Εμεῖς οί φτωχοί, είμαστε κι άμαρτωλοί! Οί πλούσιοι δεν κάνουνε άμαρτίες και τσ' αγαπά ὁ Θεός!»

Μία μέρα θέλησα να τον ζωγραφίσω. Άμα είδε πώς δούλευα με μολύβι, τὰ 'χασε, γιατί νόμιζε πώς μονάχα με πινέλα γίνεται μία ζωγραφιά. Άνοιγε τὸ χέρι μου, που

βαστοῦσα τὸ μολύβι, γιὰ νὰ δεῖ ἂν κρατῶ μοναχὰ τὸ μολύβι ἢ ἔχω κανένα μηχανήμα, καμιὰ φωτογραφικὴ μηχανή. Ἀπόρησε ἀκόμα, σὰν εἶδε πὼς ζωγράφιζα κι ἀνθρώπους ζωντανούς, ἐπειδὴ νόμιζε πὼς ἡ ζωγραφικὴ ἦτανε μονάχα γιὰ ἀγίους.

Σὰν τελείωσα τὴ ζωγραφιά του καὶ τὴν εἶδε τελειωμένη, τρελάθηκε ἀπὸ τὴ χαρὰ του. Φιλοῦσε τὰ χέρια μου, καὶ χόρευε σὰν τὸν Παρασκευὰ τοῦ Ροβινσόνα. Τὴν ἔβλεπε σὰν ἓνα πράγμα μαγικό, δὲν πίστευε στὰ μάτια του: νὰ εἶναι ὁ ἴδιος κι ἀπαράλλαχτος! Πρὸ πάντων τοῦ ἔκαναν ἐντύπωση ἡ φουστανέλα μὲ τὶς πτυχές, οἱ κάλτσες του, τὰ τσαρούχια του. Τὸ χαρτὶ φοβότανε νὰ τὸ ἀγγίξει, καὶ τὸ τύλιξα ἐγὼ καὶ τοῦ τὸ ἴδωσα, νὰ τὸ στείλει στοὺς δικούς του. Σὰν ἔφυγα, ἔκλαιγε σὰν παιδί, κ' ἤθελε νὰ ῥθει μαζί μου στὴν Ἀθήνα.

Σ' ἓνα τέτοιο ταπεινωμένο πλάσμα εἶπε ὁ Χριστός, κρεμασμένος στὸν Σταυρό: «Ἄμην λέγω σοί, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ».

Ἄλλη φορά, τὸν καιρὸ ποῦ ἤμουνα παλληκαρόπουλο, ἔζησα μ' ἓναν ἄλλον φονιά, ἀπάνω σ' ἓνα ρημόνησο, στὴ Μικρὰ Ἀσία. Ἦτανε ἓνας κοντόφαρδος ἄνθρωπος, περασμένος, ἴδιος κουρσάρος. Φοροῦσε μία κατσούλα ἀπὸ ἀστραχάν, ἔπινε πολὺ, κ' εἶχε κάνει μεγάλες παλληκαριές στὴ στεριά καὶ στὴ θάλασσα.

Ἦταν χειμῶνας. Ὁ βοριάς οὔρλιαζε ἀπ' ὄξω, ἐρημιὰ παντοῦ. Ἡ θάλασσα βογγοῦσε, δὲν φαινότανε μήτε γλᾶρος πουθενά. Ἐμεῖς καθόμαστε στὸ τζάκι καὶ κουβεντιάζαμε. Ὁ κυρ - Παναγῆς ὀλοένα φουμάριζε, καὶ συχνὰ ἀναστέναζε. Μοῦ ἔομοιοῦσε τί εἶχε κανωμένα στὴ ζωὴ του.

Μ' ὅλη τὴν ἀγάπη ποῦ εἶχε γιὰ μένα, ἐγὼ ὦρες - ὦρες τὸν φοβόμουνα, μήπως τὸν πιάσει τὸ δαιμόνιο καὶ μὲ μαχαιρώσει μ' ἓνα μαχαίρι ποῦ εἶχε στὸ ζωνάρι του. Μὰ ὁ κακόμοιρος εἶχε γίνει πολὺ ἡμερος. Ἄφοῦ μοῦ βαστοῦσε καὶ ἴσο, ὅποτε ἔψελνα στὴν μικρὴ ἐκκλησιὰ ποῦ εἶχαμε καὶ ποῦ ἐρχόντανε κάτι ψαράδες καὶ τσομπάνηδες. Ἄκουγε μὲ προσοχὴ ὅ,τι τοῦ ἔλεγα γιὰ τὴ θρησκεία. Ἦθελε νὰ τοῦ ἐξηγῶ τὸ Εὐαγγέλιο καὶ «τ' ἄλλα γράμματα τῆς ἐκκλησιᾶς». Διάβαζε τὸ Ψαλτήρι.

Σὰν ἔμπαινε στὴν ἐκκλησιὰ, ἔκανε πολλὲς φορὲς τὸν σταυρό του, κ' ὕστερα πήγαινε κοντὰ στὸ τέμπλο, μπροστὰ στὴν Παναγία, ἀπίθωνε στὸ σκαλοπάτι τὸ καλπάκι τοῦ ἀστραχάν ποῦ φοροῦσε καὶ γονάτιζε, ἔφερνε τὸ κεφάλι του καὶ τὸ χτυποῦσε στὸ μάρμαρο, μουρμουρίζοντας ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του:

«Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ! Ἦμαρτον, Παναγία μου βασίλισσα!»

Σ' αὐτὴ τὴ στάση καθότανε κάμποση ὥρα, ἀκίνητος, μουρμουρίζοντας:

«Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ!»

Πηγαίναμε μαζί κυνήγι. Κ' ἐπειδὴς ἦτανε σημαδευτῆς στὸ τουφέκι ὅσο κανένας, γυρίζαμε φορτωμένοι λαγούς, ἀγριόπαπιες, κι ἄλλα πουλιά. Μία φορά μοῦ ἔφερε δυὸ κουτάβια ἀπὸ λύκο, κ' ἤθελε νὰ τὰ θρέψουμε, νὰ τὰ ἔχουμε γιὰ μαντρόσκυλα. Τὰ λυπότανε, τὰ τάζε, μὰ στὸ τέλος κοντέψανε νὰ τὸν φάνε, σὰν μεγαλώσανε λίγο, ἀλλὰ δὲν τὰ σκότωσε, παρὰ τ' ἀμόλησε καὶ φύγανε. Καὶ γιὰ τὰ πουλιὰ ποὺ σκοτώνουμε, ἔλεγε:

«Τί φταίξανε, μαθές, τοῦτα τὰ ἀθῶα καὶ τὰ σκοτώνουμε;»

Μία μέρα θυμᾶμαι πὼς ἔκανε ἓνα κρύο τάντανο, κι ὁ οὐρανὸς ἦτανε μαῦρος καὶ καθόμαστε στὴ φωτιά. Ὁ κυρ - Παναγῆς ἔπινε πόντς, δηλαδὴ βρασμένο ρούμι, ὅπως συνηθίζανε οἱ ναυτικοί, κ' ἤθελε νὰ πίνω κ' ἐγὼ μαζί του. Καθότανε, κατὰ τὰ συνηθισμένα του, συλλογισμένος καὶ βουβός, σφιχτοκουμπωμένος, ἔχοντας χωμένο τὸ 'να χέρι του στὸ μανίκι τ' ἄλλουνοῦ.

Ἄξαφνα γυρίζει καὶ μοῦ λέει:

«Δέ μοῦ λές, Φωτάκη, ἄραγες ὑπάρχει Κόλαση καὶ Παράδεισο;»

Ἕστερα ἀπὸ λίγο, ἀφοῦ σκέφτηκε κάμποσο, εἶπε σὰν ν' ἀποκρινότανε στὸν ἑαυτό του, κουνώντας τὸ κεφάλι του:

«Ἐμ κάτι τίς θὰ ὑπάρχει, ἀφοῦ εἶναι γραμμένο στὰ παλαιὰ βιβλία!»

Κι ἀπόμεινε πάλι σκεφτικός, ὥρα πολλή.

Σὲ μία φουρτούνα, ποὺ κοντέψαμε νὰ πνιγοῦμε, σὰν βγήκαμε ζωντανοὶ στὴ στεριά, ὁ κυρ - Παναγῆς ἔλεγε καὶ ξανάλεγε:

«Κοίταξε, κόντεψα νὰ σᾶς πάρω στὸ λαιμό μου μὲ τὰ κρίματα ποὺ ἔχω κανωμένα!»

Ἄντίκρυ στὸ νησί μας βρισκότανε ἓνα μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Νικολάου, κ' ἦτανε ἠγούμενος ἓνας ἱερομόναχος Ναθαναήλ. Μία Κυριακὴ πρωί, εἶχαμε βγεῖ ἀπὸ τὴ Λειτουργία καὶ πίναμε καφὲ μὲ τὸν Παναγῆ. Καθότανε βουβός, φουμάριζε καὶ συχναστέναζε, «ῶρυσμένος ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας του».

Γιὰ μία στιγμή, γυρίζει καὶ μοῦ λέγει:

«Δέ μου λές, κυρ - Φωτάκη, κεῖνος ὁ ληστὴς ποὺ γράφει τὸ Βαγγέλιο πὼς μετανόησε καὶ συγχωρέθηκε καὶ πῆγε στὴν Παράδεισο, πόσους εἶχε σκοτωμένους;»

Τοῦ ἀποκρίθηκα πῶς δὲν ἤξερα. Μοῦ λέγει:

«Δὲν εἶναι γραμμένο στὸ Βαγγέλιο πόσα φονικὰ ἔκανε;»

Τοῦ λέγω:

«Ὅχι, δὲν τὸ γράφει».

Κούνησε τὸ κεφάλι του, ἀναστέναξε καὶ σώπασε. Ὑστερ' ἀπὸ κάμποση ὥρα, μοῦ λέγει:

«Ἐγώ, Φωτάκη, φαίνεται πῶς δὲν ἔχω σωτηρία, ἔχασα τὴν ψυχὴ μου! Ἔκανα πολλὰ στὴ ζωὴ μου, λὲς καὶ μ' εἶχε καβάλα ὁ Ὅξ' ἀπὸ δῶ!... Ἄραγες ἐκεῖνος ὁ ληστής, ποὺ σταυρώθηκε μαζί μὲ τὸν Χριστὸ (κ' ἔκανε τὸν σταυρό του), ἔκανε ὅσα ἔκανα ἐγὼ ἢ πιὸ λιγότερα καὶ βρῆκε ἔλεγος ἀπὸ τὸν Χριστό; Γι' αὐτὸ σὲ ρώτηξα. Ἀλλὰ μοῦ λὲς πῶς στὸ Βαγγέλιο δὲν εἶναι γραμμένο πόσο αἷμα ἔχυσε, πόσους ἀνθρώπους σκότωσε... Χμ! Ἀλίμονο σὲ μένα!...»

Τὰ μάτια του δακρῦσανε καὶ τὰ σφιγγε, χώνοντας τὸ ἄνα χέρι του μέσα στὸ μανίκι τ' ἀλλουνοῦ.

Ἀπόμεινε κάμποση ὥρα συλλογισμένος. Ὑστερα, γυρίζει καὶ μοῦ λέγει:

«Αὔριο, σὰν κόψει λίγο ἡ φουρτούνα, δὲ μπαίνουμε στὴ βάρκα, νὰ πᾶμε ἀντίκρυ, στὸν γούμενο τὸν Ναθαναήλ; Ἴσως ἔχει κανένα ἄλλο ἀγιωτικὸ βιβλίο, ποὺ νὰ γράφει πόσους ἀνθρώπους εἶχε σκοτωμένους ἐκεῖνος ὁ ληστής ποὺ πῆγε στὴν Παράδεισο, νὰ ξαλαφρώσει ἡ καρδιά μου!».

Πηγή: agiazoni.gr